

Brüssel, 9. märts 2023
(OR. en)

7152/23

ENFOPOL 103
IXIM 42
COSI 42
COPEN 64
JAI 273

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	9. märts 2023
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	6745/23
Teema:	Nõukogu järelused Euroopa kohtuekspertiisi ala 2.0 tegevuskava kohta – <i>Nõukogu järelused (9. märts 2023)</i>

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu 3936. istungil (justiits- ja siseküsimused)

9. märtsil 2023 heaks kiidetud nõukogu järelused Euroopa kohtuekspertiisi ala 2.0 tegevuskava kohta.

NÕUKOGU JÄRELDUSED
EUROOPA KOHTUEKSPERTIISI ALA 2.0 TEGEVUSKAVA KOHTA

KOKKUVÕTE

Euroopa kohtuekspertiisi ala (EFSA) 2.0 tegevuskava eesmärk on kujundada kohtuekspertiisi valdkonna tulevikku 2030. aastani. Tegevuskava koosneb kolmest sambast, millest igaühes käsitletakse konkreetseid valdkondi ja kirjeldatakse asjakohaseid meetmeid. Igale meetmele on määratud vastutavad sidusrühmad. Koordineerimise eest vastutab paksus kirjas kirjutatud osaline. See vastutus koordineerimise eest võib hõlmata ka kontakte muude asjaomaste üksustega, kes ei ole määratud vastutavateks osalejateks.

Kõigi meetmete rakendamisel tuleb täielikult austada põhiõigusi kooskõlas aluslepingute ja 7. detsembri 2000. aasta Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga ning asjakohaste andmekaitsealaste põhimõtete ja õigusaktidega.

AKRONÜÜMIDE LOETELU

CEPOL	Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet
ECTEG	küberkuritegevusalase hariduse ja koolituse Euroopa töörühm
EJTN	Euroopa õiguslase koolituse võrgustik
ENFSI	Euroopa kohtuekspertiisi instituutide koostöövõrgustik
Europol	Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet
eu-LISA	Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet

A. TEE TULEVIKKU

Eesmärk: Peamiste kohtuekspertiisi alaste võimekuste pideva arendamise tagamine, et kindlustada ja tugevdada kohtuekspertiisi praegust ja tulevast tähtsust kohtusüsteemis.

Tulemus: Kohtuekspertiis, mis pakub tõhusaid ja teaduslikult põhjendatud teenuseid, mille puhul kasutatakse kaasaegseid tehnoloogiaid ja meetodeid. Seeläbi tagatakse, et kohtuekspertiis jääb kohtusüsteemi jaoks väärtuslikuks ressursiks, mis aitab hõlbustada õiglast ja täpset otsuste tegemist.

Põhjendus, tegevus ja vastutajad: Biomeetria

Biomeetria võimaldab isikut tuvastada ja autentida, tuginedes äratuntavatele ja kontrollitavatele andmetele, mis on erineval määral eristatavad. Biomeetriliste andmete kogumise, kasutamise ja vahetamise võimekus on üks kohtuekspertiisi nurgakividest. Biomeetriliste menetluste praeguse ja tulevase kasutamise, sealhulgas tulemuste lõpliku inimeste tehtava kontrolli tagamine on kohtuekspertiisi valdkonnas oluline selleks, et toetada õiguskaitset üldiselt.

Meede	Vastutaja
1. Biomeetriliste võimekuste ja kriminaaluurimises multimodaalse biomeetria kasutamise uurimine.	ENFSI, eu-LISA, Europol, liikmesriigid, akadeemilised ringkonnad
2. Biomeetria valdkonnas tööstuse ja akadeemiliste ringkondade kaasamise kava väljatöötamine ja rakendamine.	ENFSI, komisjon, Europol

Tehisintellekt

Tehisintellekt (TI) on vahend, mida saab potentsiaalselt kasutada kohtuekspertiisi protsessides mitme toimingu puhul, et parandada nende kvaliteeti, tõhusust ja kättesaadavust. TI on paljudes kohtuekspertiisi rakendustes juba kasutatud. Eeldatakse, et selle valdkonna pidev areng avaldab kohtuekspertiisile lähemas tulevikus mõju.

Meede	Vastutaja
3. TI-põhiste vahendite arendamine ja rakendamine kohtuekspertiisi valdkonnas.	ENFSI, akadeemilised ringkonnad, komisjon, Europol, tööstus, liikmesriigid
4. Strateegilise kava väljatöötamine TI valideerimiseks ja kohtuekspertiisi töös rakendamiseks, võttes arvesse õigusloome arengut liidu tasandil.	ENFSI, akadeemilised ringkonnad, komisjon, Europol, liikmesriigid
5. Kohtusüsteemiga dialoogi pidamine tehisintellekti kui vahendi kasutamise aktsepteerimise üle õigusraamistikus, tehes seda õigusaktide läbivaatamise ja asjakohase koolituse abil.	EJTN, ENFSI, komisjon, CEPOL, ECTEG, liikmesriigid

Digiüleminek

Digiüleminek avaldab mõju laiale valdkonnale, kus uusi tehnoloogiaid ja automatiseeritud protsesse rakendatakse selleks, et toetada ja täiustada kohtuekspertiisi protsessi eri etappe alates kuriteopaigast kuni kohtusaalini. On oluline, et kohtuekspertiisi puhul jätkuks digiülemineku ärakasutamine ning kohtuekspertiisi menetluste ja protsesside kohandamine.

Meede	Vastutaja
6. Suuniste väljatöötamine selle kohta, kuidas luua menetlused kohtuekspertiisi valdkonnas digiülemineku ja tehnoloogia ärakasutamiseks.	ENFSI , akadeemilised ringkonnad, eu-LISA, liikmesriigid
7. Kohtuekspertiisi protsesside ja töövoogude kohandamine, et kasutada ära digiüleminekust tulenevaid võimalusi ja nendega kohaneda.	ENFSI , eu-LISA, liikmesriigid

Uued vahendid ja kujunemisjärgus tehnoloogia

On vaja pidevalt uurida ja hinnata uusi vahendeid ja kujunemisjärgus tehnoloogiat, sealhulgas kujunemisjärgus tõendiliike, mis põhinevad bioloogia- ja keemiavaldkonnaga seotud nn oomikateadustel ja nanotehnoloogial, seoses nende kohaldatavusega kohtuekspertiisi valdkonnas. Kohtuekspertiisi asjakohasuse säilitamiseks on oluline, et olemasolevaid ja tulevase tehnoloogiaid kohandataks kohtuekspertiisi valdkonnas kasutamiseks.

Meede	Vastutaja
8. Muude teadusvaldkondade (sealhulgas tõendiliikide, mis põhinevad bioloogia- ja keemiavaldkonnaga seotud nn oomikateadustel ja nanotehnoloogial) jälgimine ja tulevikuseire seoses nende võimaliku rakendamisega kohtuekspertiisi valdkonnas. Akadeemiliste ringkondade ja tööstuse kaasamise kava koostamine seoses kujunemisjärgus tehnoloogiaga, mida võib olla võimalik kasutada kohtuekspertiisi valdkonnas.	ENFSI , akadeemilised ringkonnad, komisjon, Europol, tööstus, liikmesriigid
9. Uue kujunemisjärgus tehnoloogia kohandamine, valideerimine ja rakendamine kohtuekspertiisi valdkonnas kasutamiseks.	ENFSI , akadeemilised ringkonnad, Europol, liikmesriigid

B. KOHTUEKSPERTIISI TULEMUSTE MÕJU SUURENDAMINE

Eesmärk: Kohtuekspertiis on kohtusüsteemi lahutamatu osa ja kohtuekspertiisi tulemused on õigusemõistmise tagamiseks hädavajalikud.

Kohtuekspertiisi tulemuste mõju suurendamiseks on vaja arendada teaduslike tõendite kasutamist kogu menetlusahela ulatuses, hõlbustada koostööd sidusrühmade vahel ja teha kindlaks teaduslikult põhjendatud alustõed.

Tulemus: Kohtuekspertiisi tõendite kasutamise ja neist saadava kasu suurenemine kohtusüsteemis. Tõhustatud koostöö ja teadmiste jagamine asutuste ja jurisdiktsioonide vahel ELis ja mujal.

Põhjendus, tegevus ja vastutajad: Kohtuekspertiis ja selle tulemuste tõlgendamine

Kohtuekspertiisi ja selle tulemuste tõlgendamise arendamine, et suurendada kohtuekspertiisi tulemuste mõju ja näidata nende usaldusväärsust.

Meede	Vastutaja
1. Kohtuekspertiisis statistika ja tõenäosusliku põhjendamise kasutamise, sealhulgas hindamisaruannete koostamise vahendite kasutamise laiendamine ja arendamine.	ENFSI, akadeemilised ringkonnad, EJTN
2. Ühtse lähenemisviisi väljatöötamine lähte- ja tegevustasandit käsitlevaks aruandluseks kohtuekspertiisi eri valdkondades.	ENFSI, akadeemilised ringkonnad, liikmesriigid

Kohtuekspertiisi andmete jagamine

Kohtuekspertiisi andmete jagamine asutuste ja jurisdiktsioonide vahel, et aidata kaasa andmete kvaliteedi tagamisele ja toetada andmekogumite vormingute ühtlustamist, sealhulgas andmete jagamise vahendid ELi suuremahuliste infosüsteemide koostalitlusvõime tagamiseks, sealhulgas andmekogumid kohtuekspertiisi andmetöötlusvahendite arendamiseks, valideerimiseks ja hindamiseks.

Meede	Vastutaja
3. Uurimine, kas on võimalik rakendada süsteemi (või süsteeme), mis hõlmab standarditud andmevorminguid, mida kasutatakse tõhusaks ja tagatud kvaliteediga andmevahetuseks sarnaselt Prümi raamistikuga. Raamistikus tuleks arvesse võtta seda, et kohtuekspertiisi andmetöötlusvahendite arendamiseks ja hindamiseks on vaja andmeid.	Komisjon, akadeemilised ringkonnad, eu-LISA, ENFSI, Europol, tööstus, liikmesriigid
4. Selle kindlakstegemine, kuidas õiguskaitse direktiiv ja isikuandmete kaitse üldmäärus mõjutavad üksikisikutele viitavate eri andmete kasutamist.	Komisjon
5. Ühise raamistiku (sõnavara) väljatöötamine teaduslike tõendite edastamiseks.	Komisjon, akadeemilised ringkonnad, ENFSI

Valdkonnaüleline lähenemine

Valdkonnaüleste lähenemisviiside uurimine, et kohtuekspertiisi tulemustest oleks kasu SOCTA aruandes osutatud raske ja organiseeritud kuritegevuse ning terrorismiga seotud uurimiste ja jälitusteabel põhinevatele operatsioonide jaoks.

Meede	Vastutaja
6. Tehnoloogialahenduste ja lõppkasutajate vajaduste läbivaatamine seoses jälitusteabe ja valdkonnaüleste lähenemisviisidega, et optimeerida kohtuekspertiisi tõendite kasutamist.	ENFSI, akadeemilised ringkonnad, komisjon, Europol, liikmesriigid
7. Kohtuekspertiisi tõendiliikide individuaalse ja kombineeritud tõendusliku väärtuse kindlakstegemine ning jälitusteabe ja valdkonnaüleste tõendiliikide operatiivse rakendamise viiside kindlaksmääramine.	ENFSI, akadeemilised ringkonnad, komisjon, Europol, liikmesriigid

C. KOHTUEKSPERTIISI TULEMUSTE USALDUSVÄÄRSUSE NÄITAMINE

Eesmärk:	Kohtuekspertiisi mehhanismide mõistmise edendamine ja võimalike tagajärgede nõuetekohase käsitlemise tagamine kohtusüsteemis. Kohtuekspertiisi alase koolituse ja hariduse pakkumise hõlbustamine.	
Tulemus:	Kohtuekspertiisi spetsialistidele selliste oskuste ja teadmiste tagamine, mida nad vajavad tulemusliku panuse andmiseks kohtusüsteemi. Täiustatud protsessid ja menetlused nõuetekohase riskijuhtimise ja nõuetekohaste kvaliteedistandardite tagamiseks.	
Põhjendus, tegevus ja vastutajad:	Kohtuekspertiisi põhialused Kohtuekspertiisi põhialused, sealhulgas suur hulk võimalikke valdkondi, mida uurida ja arendada, järgides samal ajal kasutusel olevaid meetodeid.	
	Meede	Vastutaja
	1. Kohtusüsteemis kohtuekspertiisi kasutamise aluspõhimõtete ja seda toetavate empiiriliste tõendite kogumi uurimise edendamine.	ENFSI, akadeemilised ringkonnad, EJTN
	2. Selliste uuringute väljatöötamine, mille abil mõista ja teha kindlaks, milline on kohtuekspertiisi tõendiliikide levimus, ülekandumine ja püsivus.	ENFSI, akadeemilised ringkonnad, komisjon, liikmesriigid
	3. Tehnoloogiate arendamine kohtuekspertiisi tõendite kogumise optimeerimiseks.	ENFSI, Europol, akadeemilised ringkonnad, komisjon, tööstus, liikmesriigid

Kohtuekspertiisiga seotud inimtegurid

Arusaamine sellest, kuidas inimsuhtlus mõjutab otsuseid kohtuekspertiisi kõigil tasanditel alates kuriteopaigast kuni kohtusaalini.

Meede	Vastutaja
4. Uuringute tegemine selle kohta, milline on kallutatuse ja kontekstijuhtimise mõju otsuste tegemisele kohtuekspertiisis alates kuriteopaiga analüüsist kuni kohtumenetluseni.	ENFSI, akadeemilised ringkonnad, CEPOL, EJTN
5. Selle uuringu tulemuste levitamine, et suurendada arusaamist kõnealustest teguritest ning jagada olemasolevaid lahendusi kallutatuse tõkestamiseks ja leevendamiseks.	ENFSI, CEPOL, EJTN

Kvaliteedi ja pädevuse tagamine

Kvaliteedi ja pädevuse pidev arendamine on hädavajalik uute tehnoloogiate rakendamiseks ja usalduse säilitamiseks kohtuekspertiisi vastu.

Meede	Vastutaja
6. Kohtuekspertiisi spetsialistidele koolitusprogrammide väljatöötamine ning platvormi arendamise ja majutamise võimaluste kindlakstegemine.	CEPOL, ECTEG, ENFSI, EJTN
7. Kohtuekspertiisi tõendite lõppkasutajate koolitamise hõlbustamine ja koolitusmaterjalide levitamine seoses sellega, kuidas tõlgendada kohtuekspertiisi tulemusi ja mõista tõendite kaalukust.	EJTN, ENFSI, CEPOL, liikmesriigid
8. Olemasolevate ja tulevaste akrediteerimata kohtuekspertiisiteenuste kvaliteedi tagamise kindlustamine, et tagada nende usaldusvärsus.	ENFSI, liikmesriigid